

Ieteikumi pašvaldībām pārtikas paku izglītojamiem nodrošināšanai ārkārtējās situācijas laikā

Atbilstoši Ministru kabineta 2020.gada 12.marta rīkojumam Nr. 103 “*Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu*”, lai nodrošinātu valsts budžeta dotācijas izglītojamo brīvpusdienām izlietojumu, pašvaldības aprīlī un maijā saņemto valsts budžeta dotāciju brīvpusdienu nodrošināšanai 1.-4. klases izglītojamiem par laikposmu, kad valstī ir noteikta ārkārtējā situācija, atbilstoši pašvaldības domes lēmumam var izlietot tās administratīvajā teritorijā dzīvesvietu deklarējušo 1.-4. klases izglītojamo ēdināšanai, kas nāk no trūcīgām, maznodrošinātām vai daudz bērnu ģimenēm.

Papildus, ja pašvaldībai ir neizmantoti brīvpusdienu nodrošināšanai piešķirtie valsts budžeta līdzekļi, atbilstoši pašvaldības domes lēmumam pašvaldība ir tiesīga izlietot tos administratīvajā teritorijā dzīvesvietu deklarējušo 5.-9. klases izglītojamo ēdināšanai, kas nāk no trūcīgām, maznodrošinātām vai daudz bērnu ģimenēm.

Veselības ministrija, pamatojoties uz veselīga uztura pamatprincipiem, kā arī normatīvo regulējumu par uztura normām izglītības iestādēm¹ **iesaka pārtikas produktu piegādei 1.-4.klašu izglītojamo pusdienu nodrošināšanai nedēļā paredzēt šādus pārtikas produktus, vismaz:**

- 900 g augļus un dārzeņus, piemēram, āboli, bumbieri, kāposti, burkāni, bietes, ķīnas kāposti, tomāti;
- 600 g piena un piena produktu, piemēram, govs piens, kefīrs, biezpiens, siers;
- 300 g graudaugu, piemēram, maize, griķi, makaroni, rīsi, auzu pārslas;
- 300 g kartupeļu;
- 500 g olbaltumvielu saturošus pārtikas produktus, piemēram, liesa gaļa vai zivs, sautētas gaļas konservi, zivs savā sulā konservi, olas, konservētas vai pagatavotas pupiņas vakuūmā;
- 90 g taukvielu, piemēram, augu eļļas vai saldkrējuma sviesta.

Attiecīgi, ja pašvaldība vēlas nodrošināt pārtikas produktus arī 5.-9.klašu izglītojamiem, noteiktie pārtikas produktu daudzumi būtu jāpalielina par 35%, lai nodrošinātu nepieciešamo enerģijas un uzturvielu daudzumu.

Lai nodrošinātu pēc iespējas veselīgāka uztura lietošanu, pārtikas produktus ieteicamāk **izvēlēties svaigā veidā un ņemot vērā Ministru kabineta noteikumos Nr.172 noteiktās kvalitātes prasības**, piemēram, produktus bez garšas pastiprinātājiem, saldinātājiem, konservantiem vai krāsvielām². **Pienu un piena produktus ieteicams izvēlēties bez cukura vai sāls piedevs.** Ja nav iespējams nodrošināt svaigu gaļu vai zivi, tad gaļas vai zivs konservus **būtu ieteicams izvēlēties ar pēc iespējas mazāku pievienotā sāls daudzumu** - līdz 1,25 g uz 100 g gaļas produkta vai līdz 1,5 g sāls uz 100 g zivju produkta.

Aicinām pašvaldības apzināt bērnus, kuriem ārsta noteiktas diagnozes dēļ (piemēram, cukura diabēts, pārtikas alerģija, celiakija) **ir nepieciešams pielāgots uzturs, un pēc iespējas nodrošināt attiecīgo produktu alternatīvas.**

Pašvaldības, izvērtējot tirgū pieejamos pārtikas produktus, to piegādes iespējas, izmaksas un citus faktorus, **var brīvi izvēlēties pārtikas produktus ieteiktajās pārtikas produktu grupās.** Vienlaikus pašvaldības **var plānot pārtikas produktu piegādi vienu reizi nedēļā, vienu reizi divās nedēļās vai retāk,** ņemot vērā pārtikas produktu derīguma termiņu, piegādes iespējas, produktu pieejamību, kā arī citus pārtikas produktu piegādi ietekmējošos faktorus.

¹ Ministru kabineta 2012. gada 13.marta noteikumi Nr.172 “Noteikumi par uztura normām izglītības iestāžu izglītojamiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem un ārstniecības iestāžu pacientiem”

² krāsvielas (izņemot Regulas Nr. 1333/2008 par pārtikas piedevām II pielikuma C daļā minētās II grupas pārtikas krāsvielas); konservanti (izņemot etiķskābi (etiķi), sēra dioksīdu – sulfītus, citrānskābi, pienskābi, askorbīnskābi, ābolskābi);